

**BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ HAKKINDA YÖNETMELİKTE YER ALAN
BAZI HUSUSLARIN AÇIKLANMASINA İLİŞKİN SEKTÖR DUYURUSU
(2008/23)**

Bu sektör duyurusu, 09.04.2008 tarih ve 26842 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ve 09.08.2008 tarihinde yürürlüğe girecek olan Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Yönetmelikte (“Yönetmelik”) yer alan bazı hususlar ile bunlara bağlı olarak gündeme gelen sair konuları açıklamak üzere hazırlanmıştır.

I. Emeklilik sözleşmesinin yürürlüğe girmesi ve cayma hakkı

1. Emeklilik sözleşmesi, şirket tarafından reddedilmediği takdirde teklif formunun katılımcı veya varsa sponsor kuruluş tarafından imzalandığı tarihi takip eden otuzuncu günde yürürlüğe girer. Otuzuncu günün tatil gününe gelmesi yürürlük tarihini değiştirmez.

2. Emeklilik sözleşmesi yürürlüğe girmeden önce (otuz günlük süre içinde) sistemden yapılan tüm çıkışlar cayma olarak değerlendirilir ve Yönetmeliğin 7 nci maddesine göre işlem yapılır. Cayma halinde giriş aidatı dahil hiçbir kesinti yapılamaz.

3. Bu düzenleme Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanmaya başlayacak olup, 09.08.2008 tarihinden önce imzalanan teklif formlarına ilişkin sözleşmeler ile bunlara ilişkin cayma uygulamaları hakkında anılan tarihten önce geçerli mevzuata göre işlem yapılacaktır.

II. Yürürlük tarihinden önce yapılan ödemeler

1. Emeklilik sözleşmesinin yürürlük tarihinden önce şirket hesabına intikal eden ve emeklilik sözleşmesi yürürlüğe girdikten sonra katkı payı olarak değerlendirilecek ödemeler şirket hesabına intikali takip eden en geç ikinci iş gününde önceden tanımlanmış ve Müsteşarlığa bildirilmiş bir para piyasası fonunda (“Likit Fon”) değerlendirilir. Fon alım talimatı, ikinci iş gününün sonuna kadar fonun alınmasını sağlayacak şekilde verilir.

2. Bu tür ödemeler için yönetim gideri kesintisi ancak sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra ve sadece katkı payı (varsa fon getirisi hariç) üzerinden yapılabilir. Bu şekilde yapılan ödemeler için tahsilat makbuzu katılımcıya veya varsa sponsor kuruluşa emeklilik sözleşmesi yürürlüğe girdikten sonra gönderilir.

3. Emeklilik sözleşmesinin yürürlüğe girdiği günü takip eden en geç ikinci iş gününde katılımcı veya varsa sponsor kuruluş tarafından belirlenen fonlar için gerekli fon alım talimatları verilir.

III. Yatırıma yönlendirme ve cezai sorumluluk

1. Şirket, ödenen katkı paylarının veya aktarım yolu ile gelen birikimlerin şirket hesaplarına intikalini takip eden en geç ikinci iş gününde; fon dağılım değişikliği durumunda ise katılımcının işlemin yapılmasını istediği tarih itibarıyla veya tarih belirtilmemişse katılımcı talebinin şirkete geldiği günden itibaren iki iş günü içinde gerekli fon alım/satım talimatlarını verir.

2. Şirket, katkı paylarının yatırıma yönlendirilmesi, birikimlerin aktarımı ve fon dağılım değişikliği durumlarında öngörülen paylaşırma, aktarım ve yatırıma yönlendirme yükümlülüklerini belirlenen süreler içinde gereği gibi yerine getirmediği takdirde, aktarımlarda katılımcının dahil olduğu; paylaşırma ve yatırıma yönlendirmede ise dahil olacağı fonun ilgili döneme ait pozitif getirisinin iki katı tutarında gecikme cezası uygulanır ve bu tutar katılımcının hesabına ilâve edilir.

3. Katkı paylarının yatırıma yönlendirilmesinde şirketin cezai sorumluluğu, katkı payının şirkete intikalini takip eden en geç ikinci iş günü sonuna kadar fon alım talimatlarının verilmemesi halinde başlar.

4. Fon dağılımı değişikliğinde şirketin cezai sorumluluğu, katılımcının fon dağılımı değişikliğinin yapılmasını istediği tarihten itibaren veya tarih belirtilmemişse katılımcı talebinin şirkete geldiği günden itibaren iki iş günü içinde gerekli fon alım veya fon satım talimatlarının verilmemesi halinde başlar.

5. Birikimlerin aktarımında şirketin cezai sorumluluğu, aktarım talep formunun şirkete ulaştığı tarihten itibaren en geç yedinci iş gününün sonuna kadar birikimin aktarılmaması halinde başlar.

6. Söz konusu fonların ilgili döneme ilişkin getirileri hesaplanırken her bir fon bağımsız olarak değerlendirilir. Getirisi pozitif olan her bir fonun ilgili döneme ilişkin getirisinin iki katı katılımcının birikimlerine eklenir. İlgili dönemde fon getirisinin negatif olması durumunda ilgili döneme ait fon getirisi sıfır olarak kabul edilir.

IV. Birikimlerin ödenmesi ve cezai sorumluluk

1. Şirket, 4632 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca birikimlerin ödenmesinin talep edilmesi veya başka bir şirket veya hayat sigorta şirketi ile yıllık gelir sigortası sözleşmesi yapılması halinde, ilgili hesaptaki birikimleri yazılı talebin kendisine ulaşmasından itibaren en geç yedi iş günü içinde öder veya ilgili şirkete aktarır.

2. Aktarma ve ödeme yükümlülüklerindeki şirketin cezai sorumluluğu, katılımcının yazılı talebinin şirkete ulaşmasından itibaren yedinci iş gününün sonuna kadar gerekli ödeme veya aktarmanın yapılmaması halinde başlar ve bu yükümlülüklerini yerine getirmeyen şirket yedinci iş gününün sonunda ihtara gerek kalmaksızın kendiliğinden mütemerrit hale gelir.

3. Temerrüt faizinin hesabında, ödemenin yapıldığı tarihten itibaren geriye doğru son bir ay aylık fon getirilerinin iki katı dikkate alınır. Bu halde esas alınacak fonlar, katılımcının ayrılma veya emeklilik talebinin şirkete intikal ettiği tarihte dahil olduğu fonlardır. Getirisi pozitif olan her bir fonun ilgili döneme ilişkin getirisinin iki katı katılımcının birikimlerine eklenir. İlgili dönemde fon getirisinin negatif olması durumunda ilgili döneme ait fon getirisi sıfır olarak kabul edilir. Cezai sorumluluğun başladığı tarihten ödemenin yapılmasına kadar geçen sürenin bir aydan kısa veya uzun olması halinde esas alınan getiri tutarı ilgili dönemde geçen gün sayısına oranlanarak uygulanır.

V. Birikimlerin aktarımı hakkının kullanımı

1. Katılımcı veya varsa sponsor kuruluş, Yönetmeliğin 13 üncü maddesi çerçevesinde birikimlerini başka bir şirkete aktarabilir. Aktarım talebinin (Yönetmeliğin 15 inci maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla), katılımcı veya varsa sponsor kuruluştan gelmesi gerekir.

2. Usulüne uygun olarak katılımcı veya sponsor kuruluş tarafından yapılan hesap özeti ve aktarım talepleri, her ne suretle olursa olsun şirketlerce geciktirilemez.

3. Aktarım hakkı, şirketler tarafından büyüme için sistematik bir araç olarak kullanılamaz, pazarlama ve satış faaliyetlerinde odak konusu yapılamaz ve bireysel emeklilik araçlarının faaliyetlerinde bir performans ölçütü olarak kullanılamaz.

VI. Ödemeye ara verme

1. Emeklilik sözleşmesine göre ödenmesi öngörülen katkı payının vadesinde ödenmemesi veya öngörülen katkı payı tutarından daha az bir ödeme yapılması halinde ödemeye ara verilmiş olur. Ancak katkı payının katılımcı tarafından, emeklilik planında tanımlı asgari katkı payından az olmamak üzere değiştirilebilmesi hakkı saklıdır. Bu şekilde bir değişiklik yapılması durumunda, değişiklik tarihinden itibaren ara verme durumunun değerlendirilmesinde yeni belirlenen tutar dikkate alınır. Ödemeye ara verme durumu,

ödemenin yapılmadığı tarihte başlar ve katkı payı ödenmeye başlandığı tarihte ödemeye ara verme durumu sona erer.

2. Katkı payı ödemeye ara vermiş olan ve katkı payı ödeme sıklığı bir aydan daha uzun olan katılımcının, tekrar katkı payı ödemeye başlaması durumunda, ödenen katkı payı, ödemenin şirket hesaplarına intikal ettiği tarihte içinde bulunulan ödeme dönemine ait katkı payı olarak kabul edilir.

3. Ödemeye ara verme durumunda, Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde belirtilen sabit giderlerin birikimlerden indirilebilmesi için ödemeye ara verme durumunun ardışık on iki aydan fazla devam etmesi gerekir. Bu kapsamda yapılacak birikimlerden indirim işlemi emeklilik planında belirlenen usule göre tek bir fondan veya tüm fonlardan oransal olarak yapılabilir.

VII. Açık vadelerin kapatılması

1. Emeklilik sözleşmesine göre katılımcı tarafından ödenmesi öngörülen katkı payının ödenmediği veya eksik ödendiği dönemlerde katılımcının açık vadesi olduğu kabul edilir.

2. Katılımcının sistemdeki açık vadelerinin kapatılabilmesi katılımcı veya varsa sponsor kuruluşun yazılı talebiyle yapılır ve en çok on iki ay öncesine ilişkin dönemi kapsar. Açık vadenin kapatılmasında emeklilik sözleşmesine göre katılımcı tarafından ödenmesi öngörülen katkı payı esas alınır. Katılımcı tarafından ödenmesi öngörülen katkı payının altında ödeme yapılması durumunda açık vade kapatılmış olmaz.

3. Katılımcının son on iki aylık dönemden önceki dönemlere ait açık vadeleri bulunması durumunda (işveren grup emeklilik sözleşmeleri dahil) bu vadeler sadece emeklilik hakkının kullanılması esnasında, emeklilik planında tanımlı ve işlem tarihinde geçerli asgari katkı payı esas alınarak kapatılabilir.

VIII. Giriş aidatı

1. Giriş aidatı, katılımcıya veya varsa sponsor kuruluşa verilecek formlarda maktu tutar olarak belirtilir ve herhangi bir endekse tabi tutulamaz. Bu tutar teklifin verildiği tarihte geçerli asgari ücretin yarısından fazla olamaz.

2. Katılımcının sistemden ayrılmak istemesi halinde, diğer yasal kesintiler yapılmadan önce varsa giriş aidatı borcu katılımcının birikimlerinden indirilir.

3. İşveren grup emeklilik sözleşmesinde varsa giriş aidatı sponsor kuruluştan tahsil edilir ve bu kesinti hiçbir şekilde katılımcının birikimlerinden indirilemez.

IX. Grup emeklilik

1. İşveren ve çalışan aynı emeklilik planı veya farklı emeklilik planları kapsamında katkı payı ödeyebilir. Çalışanı adına işveren (“sponsor kuruluş”) tarafından yapılan ödemeler “işveren grup emeklilik sözleşmesi”ne göre açılan hesapta, çalışan tarafından yapılan ödemeler ise “gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesi”ne göre açılan hesapta olmak üzere iki ayrı sözleşmeye göre iki ayrı hesapta takip edilir.

2. Aynı plan birden çok işverene sunulabilir.

3. Grup emeklilik sözleşmelerinde (işveren grup emeklilik sözleşmesi ve gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesi), oluşturulacak grubun bir tüzel kişilikle ilişkilendirilmesi ve bu tüzel kişilikle bağlantılı bir grup kurucusunun bulunması gereklidir.

4. İşveren grup emeklilik sözleşmesinde teklif formu sponsor kuruluşa sunulur ve bu kuruluş tarafından imzalanır. Grupta yer alan çalışanların katkı payı ödemek için gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesi bulunmaması durumunda, sponsor kuruluş tarafından adına katkı payı ödenen katılımcıların bireysel emeklilik mevzuatınca istenen bilgileri, sponsor kuruluşça temin edilerek şirkete verilir.

5. Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına göre katılımcıya yapılacak bildirim, sponsor kuruluşun emeklilik sözleşmesine göre ödemesi öngörülen katkı payını ödememesi veya eksik ödemesi durumlarının her ikisinde de yapılır.

X. Birikimlerin aktarımı işlemlerinde kapalı vade bilgisi

1. Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra birikimlerin aktarımı işleminde kapatılan katkı payı vadesine ilişkin bilgi “Bireysel Emeklilik Hesaplarının Birleştirilmesi ve Birikimlerin Aktarılması Hakkında Genelge”nin 2 nci ve 9 uncu maddelerinde belirlenen esaslara göre mevcut şirket tarafından aday şirkete gönderilecektir.

2. Bunu teminen, Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce birikimlerin aktarımı yoluyla kurulan sözleşmelerin aktarım öncesi katkı payı kapalı vade bilgileri mevcut şirket tarafından Emeklilik Gözetim Merkezi’ne (“EGM”) bildirilir. Bildirime ilişkin usul EGM tarafından belirlenir. Yönetmeliğin yürürlük tarihinden sonra, aday şirket katılımcının emekliliğe hak kazanmasına esas sürenin hesaplanmasında kullanılmak üzere, aktarım yoluyla gelen sözleşmenin daha önceki şirketler nezdinde kapatılan katkı payı vadesi bilgisini EGM’den temin edebilecektir.

XI. Tamamlayıcı eğitim

1. “Bireysel Emeklilik Aracıları Hakkında Yönetmeliğin” 15 inci maddesinde şirketlerin bireysel emeklilik araçlarının tamamlayıcı eğitim programına katılmaları amacıyla gerekli bildirimleri yapması hususu düzenlenmiştir.

2. Bu kapsamda, şirketler bireysel emeklilik mevzuatında yapılan çeşitli mevzuat değişiklikleri ile sisteme ilişkin diğer gelişmeler hakkında bireysel emeklilik araçlarının bilgilendirilmesini teminen bu kişilerin tamamlayıcı eğitim programına katılmasının sağlanması için gerekli bildirimleri yapmakla yükümlüdür.